

Վիճենա 17 յունիս .
Ռեհուդայէն յունիս 16 ին իրիկունը
արուած հետագիր մը կը ծանուցանէ թէ
Օսմանեան զօրքերը սրաշար մտցուցեր են
ի Նիքոսի :

Պաքըն 17 յունիս .
Միլան իշխանն այսօր հասաւ , և
Պաքընի հետ Քալաթիոնի մէջ նախարարը
երկայեւքոյն կայսրանն երթալով դի-
մաւորեցին զինքը :

Կարդուս իշխանը Ռուսաց կայսեր քովն
ըլլալուն չըրցաւ Միլան իշխանին զիմա-
ն որովհետեւ երկուս , բայց կայսեր մեկ-
նեղէն ետեւ այցելութեան գնաց անոր :
Միլան իշխանն ալ անմիջապէս փոխարե-
նեց այցելութիւնը :

Բեդրապուրի 17 յունիս .
Կայսերական հրամանադր մը վեց մի-
լիանի մասն արծաթ գրամ կոխել կը հը-
րամայէ :

Վերապլ 17 յունիս .
Մաք-Մաճան մարտնչական արտադ-
մագիրը՝ երեսփոխանաց ժողովին լուծմա-
նը համար բարեկարգական հաշիւեցուցիչ
սրտածաններ յատալ կը բերէ :

Պատշաճաբոյն ընթերցումէն ետեւ
աղմկոյնց փնտրանքներն մը բացուե-
ցաւ , որոյ մէջ զօրեղ յարձակումներ ե-
ղան Պոնապոլիտեանց դէմ : Պ. Կապիթ-
թա նախարարներն իրեն կըզերպանու-
թեան կուսակից յանդիմանեց :

Երէկ իրիկուն Փարիզի մեծ ծառուղ-
ւոյն վրայ արտաքայ կարգի շարժում կար-
Պաքըն 17 յունիս .

Պետերսեն յորդեղ կը շարունակէ և
օդին դէպքերէն արդեւ կըլլայ Ռուսաց
յարձակողական արտադրանքներէն
Նիքոսիի և Ալեքսանդրիոյ Ռուսական
հիւանդանոցներուն համար բազում բը-
ժիկներ կուգուն :

Ընդհանրապէս կարծիք կայ թէ մինչեւ
10 օր անհնար է կարեւոր դրոյնդութեան
մը ձեռնարկել :

Բելճիս 16 յունիս .
Երեսփոխանաց ժողովին մէջ Պ. Հաստ
հարցում ուղղել ուղեց նախարարաց դա-
հերէցին՝ հասկնալու համար թէ արդեօք
չէ՞ խառնած իւր ուղղութիւնէն թէ ներ-
կայ պատերազմն համապատեան նպատա-
կայ կը ծառայէ , և թէ կուսակցութիւն-
ներն ինչ զիրք պիտի բռնէ Ռուս-Պոնա-
նական դաշնակցութեան , Ռուսական
անկախ հրատարակման , Սերովիոյ պա-
տերազմի մասնակցելուն հնարաւորու-
թեան , ինքնօրէն Պաքընի պետութեան մը
հաստատութեան կա՞ր : Պաքընի թերու-
կողոյցն մէջ նոր պետութեանց կազմու-
թեան առջին : Վերջապէս կը հարցնէ Պ.
Հաստ թէ կուսակցութիւնը Գանուբի
նախարարութիւնն և Ա. Կապիթ-Պոնա-
պոլիտեան վաճառականութիւնն արդեօք
միտու համար ինչ միջոցներ ձեռք առած
է , և թէ կուգէ՞ն արդեւ որ Գանուբի
երեսները Ռուսիոյ ձեռքը չանցնին :

Աթին 16 յունիս .
Պատերազմական դրոյնք նախարա-
րութիւնն յայտնեց երեսփոխանաց ժողու-
մին թէ կանոնաւոր զօրաց թիւը 25000
պետէ հասնի , և թէ զինուորական պատ-
րաստութիւնը պարզապէս պաշտպանողա-
կան նպատակաւ են :

Փարիզ 17 յունիս .
Կարծիք կայ թէ ծերակոյտը չորեք-
շաբթի օրն երեսփոխանական ժողովոյ
լուծումը պիտի քուարկէ :

Երէկ Պ. Կապիթթա՝ Մաք-Մաճան
մարտնչական յաջորդ նշանակեց զՊ. Թի-
էր :

Պաքըն 18 յունիս .
Մոնիթ'օր լրագիրը 77 Յ/4 միլիոն
Մաքի փոխադրութեան վերաբերեալ կայ-
սերական հրամանադր մը կը հրատարակէ :

Փարիզ 18 յունիս .
Երեսփոխանաց ժողովին մէջ Տըքադ
դաւքը Պ. Կապիթթայի պատասխանե-
լով՝ հաստատեց թէ օտար տէրութեանց
հետ Գաղղիոյ յարաբերութիւնները խիստ
բարեկամական են , և թէ Գաղղիոյ քա-
ղաքականութիւնը խաղաղական է : Հա-
սարակցին չինութեանց նախարար Պ.
Փատիի և ձախակողման երեսփոխան Պ.
Ֆէրիի առեւտրափոխութիւններէն ետեւ ,
փնտրանքներն շարունակութիւնը վաղ-
ւան մնաց :

Ժողովին լուծման վերաբերեալ յանձ-
նած ժողովն , որ այսօր ծերակոյտի ժողու-
մէն ընտրուեցաւ , վեց աջակողման և
երեք ձախակողման անդամներ կը բաղ-
կանայ : Հետեւաբար մեծամասնութիւնը
լուծման կողմն է :

Լոնդոն 18 յունիս .
Հօլարթի փաշան դեռ բացորոշապէս
յայտարարած չըլլալով թէ Անգլիոյ տէ-
րութեան ծառայել կուգէ թէ Թուրքիոյ ,
Անգլիոյ պաշտօնատարաց ցանկէն քնն-
ուեցաւ :

Լոնդոն 18 յունիս .
Օսմ. Քոնս. 8 Յ/8
Փոլս. 1865 8 Յ/8
" 1869 9
" 1871 33 1/2

• 1872 15 1/4
• 1873 8 Յ/8
• Եղիպտոս 40
Անգլ. Քոնս 94 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռամանեան երեսփոխանական ժո-
ղովն այսօր իւր վերջին ելուածը պիտի
ընէ :

Երեսփոխանը կը վաճառէին որ
ժողովին նիստերուն ներկայ շրջանը
քանի մը շարժած երկարի , բայց կե-
րկի որ այս փափաքին չէ ընդուն-
ւած . հետեւաբար Պիւտեմէին խնդ-
րէր լուծելէ ետեւ պիտի լուծուին :

Իսկ Պիւտեմէին առթիւ եղած վի-
ճաբանութեանց մէջ երեսփոխանը
քանի մը խնայութիւններ առաջար-
կած են , որոց դուրսը մէկ միլիոն
լիրայի կը հասնի : Ասոց առաջինն է՝
պաշտօնէ քաջաւած և համագործակա-
նութիւն ստացող հին պաշտօնատար-
ներէ յանձնաժողով մը կազմել և վար-
չական ամեն ճիւղերուն համար պի-
տոյք դնելու գործն անոր յանձնել :

Ասով տարին 500000 լիրայի չափ
խնայութիւն կը հաշուեն : Երկրորդն
է բարձր պաշտօնաւորաց ամսական-
ներուն յատկացեալ նպարտ (թային)
մէկ մասն զեղչ : Ասով ալ տա-
րին 250000 լիրայի խնայութիւն կը
հաշուեն , իսկ երրորդն է հանգըստ-
եան թոշակներու մեծ մասն ջնջու-
մի պատճառով : արքայի պաշտան
հին պաշտօնատարներուն ստացած
թոշակներուն . տոտլ ալ 250000 լի-
րայի խնայութիւն կը հաշուեն : Նմա-
նապէս տարուքին և ներքին գործոց
և երեսփոխան նախարարութեանց յատ-
կացեալ ծախսոց չափ ու օրում առա-
ջարկած են :

Ուրիշ կարեւոր առաջարկութիւն
մ'ալ խորհրդան Մեծ . Դանիէլ է-
ֆէնիին ըրած է հինգշաբթի առա-
նոյն մէջ , առաջարկութիւն մը ,
որ կարեւոր և վստայ գաւառաց ժո-
ղովուրդներուն և մասնաւորապէս
Հայոց մեծագոյն նպատակաւ է :

Առաջարկեց որ պատերազմի առ-
պարէզ եղող գաւառաց ժողովուրդ-
ներն ազատ մնան որչափ լուծի փո-
խադրութեան , կամ գոնէ որոնք որ
ցորեն և այլ նպարներ տուած են կա-
ռավարութեան և ձեռք բերին մուր-
հակ ունին , այն մուրհակները՝ պա-
հանջուելիք փոխադրութեան փոխա-
րէն ընդունուին :

Այս առաջարկութիւնը վստա-
նախագահէն արշաղանդելով ըն-
դունուեցաւ :

Սակայն ուրիշ աւելի մեծ և հա-
յոց աղլիս համար կենտական կա-
րեւորութիւն ունեցող խնդիր մը չա-
րով առաւ նոյնին մէջ յաղուեցաւ ,
ուր Կիպրոս երկուսի երեսփոխանը՝
Մեծ . Սուլթան Էֆէնտի և վախիւ-
քի պէյ , իրենց մարդասիրական աղ-
նիւ զգացմունք , և Կիպրոս Հայ ե-
րեսփոխաններէն Մեծ . Համադապ Է-
ֆէնտի Պալարեան իւր հայրենասի-
րական և աղքատիական վստա՝ յայ-
տարարութեամբ բազմաբազկ Հայ
աղքատ երախտագրութեան վրայ
անժխտելի իրաւունք ստացան :

Սուլթան Էֆէնտի խօսք առ-
նելով՝ երկար ատենարանութեամբ
մը բացատրեց Ասիոյ մէջ Բրիտան
երեսէն Հայոց կրած անթիւ աղետ-
ներն ու չարիքը , ըսելով թէ ինչ
զեղծումներ որ գործուեցան Բուժե-
լիի և Պալարեանի մէջ , նոյնը գոր-
ծուելու վրայ է երկարատեւէն ի վեր
Բրիտան ձեռք Հայաստանի մէջ : Սա-
կայն Յայենն ու Պալարեան Եւրոպիոյ
մէջ տեսարաններ հրատարակելով և
բողոքայ ձայներ բարձրացնելով , եւ-
րոպիոյ ու չաղ լուծիւն իրենց կրած

առաւորանաց վրայ հրախրեցին ,
մինչդեռ Հայերը զուրկ ըլլալով այդ-
միջոցէն , լուծութեամբ տարին ու հոն-
դուրեցին իրենց կրած դաւան տա-
ռապանաց : Բայց միթէ արդ արտ լուծ-
է որ Հայը՝ տէրութեան ամենէն առե-
լի հնազանդ և հաւատարիմ հպատակ
աղքատն ապաքին չարաբար ու կեղեք-
աւի նոյն իսկ մեր տէրութեան գէմ
ապստամբող Բրիտան ձեռք : Ռու-
սի և այս անտանելի վիճակին վաղ
ընդ վայր լուծման մը արտ լուծ կա-
ռաւարկէ :

Սուլթան Էֆէնտի ետեւ կարեւոր
երեսփոխան Պալարեան Համադապ
Էֆէնտի խօսք տալով ընդարձակ
բացատրութիւն մը տուաւ ճաշ Հիւ-
սէինի սրբաւոյն՝ Հիւսէին պէյի , Մշոյ
ճիւղերի Գիւրաբեան , վստայ Հայ
տարանցի Ալիի և խնդ մուրիշ վրա-
նաբնակ Բրիտան և Անգլիաներու
գործած չարեաց վրայ :

Համադապ Էֆէնտի հետեւեալ
զիտաղութիւնն ալ ըրաւ . « Ասոց
գիտութիւններն , ըսաւ , երեսին կը
բաւուէին ու կըբանտարկուէին , բայց
չառ չանցած թող տրուելով՝ աւելի
ևս կուտար լուծման իրենց առջի
անդ լուծ լուծները ձեռք կուտանին :
Վախիւքի պէյն ու Միլիթարիստներէն
չառնար ալ կան՝ որք այդ Բրիտան գոր-
ծակից ու համախոհ գաւառն են ,
որոց անունը հարկ չեմ տեսներ , ը-
սաւ , այժմ յայտնապէս յեղատակե-
լու , իսկ չառ աղէկ գիտեմ , որ այդ-
քորքերուն ազատ լուծ արտ լուծ ամեն
անգամ 10000 սակի կըլլար իրենց :

« Երբ կըհարցնէի կուսակցներուն ,
կըյարէ տեսնաբանը , թէ ինչո՞ւ
Գիւրաբեան չեն պատժուիր , որոց հա-
մար 2 վաշտ զօրք բաւական է , և
այսպէս անպատիւ լուծ կը արտ լուծ
ները , կը պատասխանէին ինձ թէ՝
այս գործոյն մէջ հիւսէին հիւսէին կայ ,
(այսինքն պետական գաղտնիք , պատ-
ճառ կամ շարժառիթ՝ որոյ բանալին
տէրութիւնն իրեն վերապահած է
ըսելէ) : Վերջէն խնամաւ եղալ թէ
ինչ է եղեր այդ պետական գաղտ-
նիքը ըսածին : այդ հիւսէինն ալ
եղեր թէ՝ կուսակցութիւնն անոր
համար այդ վիճակին մէջ կը պահէ
կեղեր զԳիւրաբեան , որ և թէ Հայերը
Հայաստանի մէջ ապստամբական շար-
ժում մ'ընեն , Գիւրաբեան զանաւր
պիւն և մէկ մ'ալ որ Գիւրաբեան երբ
պատերազմ՝ բացաւ Ռուսիոյ դէմ ,
Օսմ . բանակին իբրեւ կամուրջ զօրք
օգնութիւն պիտի ընեն եղեր :

« Ահա հիմա յայտնապէս տեսնե-
ւեցաւ թէ այդ Գիւրաբեան՝ որ տէ-
րութեան պիտի օգնէին , որոյ զօր-
քերն են եղեր , այն Գիւրաբեան՝ որք
խաղաղութեան ժամանակ ապագալի
կերպիւ և անխղճօրէն Հայերը շար-
չարեցին ու կեղեքեցին , հիմա ալ
պատերազմի ժամանակ տէրութեան
մասնութիւնն ու գաւառականութիւն
(խայրելով) կընեն : Ասոք իրենց ո՞ր
օգտին և ո՞ր յատկութեանը հա-
մար արդեօք այդքան պաշտպանու-
թիւն գտած էին , Հայաստանի բը-
նակաց մինչև արեւը ծծելու չափ ,
ահա այժմ յայտնի եղաւ ասոց ինչ-
քան աղբարկաւ և քիտաւար ժո-
ղովուրդ մ'ըլլան , որոց շարեացն ու
աղետիցն այլ ևս վախճան մը տարու-
համար անմիջական միջոցներ ձեռք
առնուլ հարկ անհրաժեշտ է »

Ասոցմէ վերջը վախիւքի պէյ
խօսք տալով , նախորդ երկու ա-
տենարաններուն ըսածը հաստատեց ,
միանգամայն և առաջարկեց որ այս
խնդիրն անմիջապէս Բ . Դաւադ գըր-
ւելով անմիջական գործադրութիւնը
խնդրուի Բարդ իւլալ՝ երեսփոխանը
ալ համաձայն և ձայնակից և զան թէ՝

այն առաջարկութեան և թէ՝ վերո-
յիշեալ տեսնալուսներուն յայտնած
կարծեացը , հետեւաբար որոշուեցաւ
զբիւ առ Բ . Դաւադ՝ որպէս զի ան-
միջական աղքատ միջոցներ ձեռք առ-
նուին :

Սուլթան Էֆէնտի մեծ Ձեյլ անուն
Ռուսական ամրոցէն տեսնուած 18
Ռուսական թեղանթներն Օսմանեան
Պապէլ չոգենաւով կիրակի օրը Կ .
Պոլսի հասան և թօնհանէի հրապա-
րակը զբուեցան :

Վեհ . Սուլթանն երէկ թօնհանէ
երթալով աչքէ տնցոյց յիշեալ լուծ-
դանթները :

Եղիպտոսէն սպասուած նոր զօր-
քը՝ 7000 մարդ , շարժւած օրը Կ . Պոլսի
հասան ինչ Եղիպտոսէն չոգենաւու-
ներով , ընդ հրամանատարութեամբ
խալիկն երկրորդ օրը և Եղիպտոս-
սի պատերազմական գործոց նախա-
րար Հասան փաշային :

Երբ Եղիպտոսէն նաւերը Ղա-
լաթիոյ աշտարակէն երեւալ սկսան ,
պատերազմական գործոց նախարար
Բէտիֆ փաշան և թեղանթներուն
վերաանուոյ Մահմադ փաշան՝ քա-
նի մը բարձրատանիճան զինուորակա-
նաց հետ յատուկ չոգենաւով մինչև
Ալիսէֆտիո գիւմարտութեան գը-
նացին Հասան փաշային :

Եղիպտոսէն նաւերը մայրաքա-
ղաքի նաւահանգիստը հասած ժա-
մանակ՝ ուղղակի Տրիմա-Պահճէի պա-
լատին առջև գնացին , և բոլոր զօր-
քերը բարեկ կենալով և նաւատու-
նէրն ալ կայմերուն վրայ երևելով
Ալիսէֆտիո—Էլ—Պալատէն (կեց-
ցէ՝ մեր վեհապետը) զոչեցին , և յե-
տոյ չոգենաւներն իրենց ճանաւն շա-
րունակեցին ի Ս . ծով , իսկ հրամա-
նատար Հասան փաշան հինգ զուգա-
թի նաւով մը Տրիմա-Պահճէ կենելով ,
արքունական կառքով ելլալով քեօշ-
կը գնաց և Վեհ . Սուլթանին ներ-
կայանալով սիրալի մեծարանք ըն-
դունուեցաւ : Յետոյ Լիւրիկեանի ե-
ղիպտական պալատը գնաց , ուր քա-
նի մ'օր կենալու գիտաւորութիւն
ունի :

Զրոյց կը պաշտի թէ կարեւոր բա-
նակին հրամանատար Մալիթար փա-
շան ետ կանչուեր է , և թէ անոր
տեղ Մեհմէթի Մալիթար փաշան
կամ Տերգիլ փաշան պիտի երթայ :
Մեհմէթի Մալիթար փաշան
Գրքի պատերազմին ժամանակ պատ-
աւար կերպիւ ծառայող Միւլիսիե-
րէն մին է , բայց ծեր ըլլալուն պատ-
ճառաւ տան տարիէ ի վեր պաշտօ-
նէ քաջաւած էր :

Սէլամէթ անուն թուրք լրագիրը
պատերազմական գործոց նախարա-
րին դէմ լծնալու համար երեք
ամիս գաղութեաց . միանգամայն յիշ-
եալ լուծութիւն արտօնաբեր ու խնդ-
բաղիրը՝ Ալիսէֆտիո Էֆէնտի և Սա-
պիթ Էֆէնտի՝ բանաւարկուելով գա-
տաւանի երթալիցան :

Այսօրն գաւառէն եկող Ձեյլ քա-
նէրուն չորս փաշան երէկ մեկնեցաւ
մայրաքաղաքէս ի Պալատի :

Բուսիէ Տ'Օրիանի մէջ՝ կը կար-
գանք թէ Եւրոպական լրագրաց լուծ-
թակիցներէն մին՝ կայսերական զօ-
րաց շարժումներուն վրայ Ռուսոն-
գէն անդեղութիւնները դրած ըլլա-
լով յիշեալ լրագրին , Սէլամա-Էֆէնտի
Ալիսի Գէրիլ փաշան հրամայեց է
որ Եւրոպական լրագրաց բոլոր լուծ-
թակիցները վաճառուին , և ասոր հա-
մար տան օր պայմանաժամ տուեր է :

Լամ առորդ աղբեակի դրամադրութիւն 7,000,000
 Վճարեալ դրամադրութիւն 130,000
 Պահւնեանի դրամ՝ հիշդե-
 հիւ ձեռքէն դոյսցեալ 580,000—350,000
 Զուտ հատուի 1875ի 351,000